

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moraliũ ... t. ...

In Dominicas totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1688

XVII. In Domin, III. Quadrag. Tunc vadit, & assumit alios septem Spiritus secum nequiores se, & ingressi habitant ibi. Luc. 11. 26. Arg. Epilepsia peccatoris morborum omnium pernitosissima.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56320](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56320)

CONCIO. XVII.

IN DOMINICA III. QUADR.

Tunc vadit, & assumit alios septem Spiritus secum, nequiores se, & ingressi habitant ibi. Luc. 11. 26.

ARGUMENTUM.

Epilepsia peccatoris morborum omnium perniciosissima.

M Orbos inter alios corporis, quibus invalidum, & caducum animal homo obnoxium est, pergravis, periculosus, & extremè perniciosus merito habetur Epilepsia. A. Alia enim morborum genera, utat discernant, hominem sui compotem relinquunt, hæc verò & opprimit languore, & sui impotem reddit; & in tantum quâ stridore dentium, quâ iactationibus enormibus dehonestat, ut à malo genio obsessus videri possit; quisquis eisdem morbo obnoxius est. Eam obtem vernacula nostra indigitatur, das höchste / quasi summum, ac gravissimum malum, quod homini evenire potest.

Verum meliore Calepino id de morali Epilepsia, seu de relapsu in ex-

piata paulo ante scelera intelligitur, diciturque, Hæc enim ob summum ingratitude vitium mirum in modum aggravatur, & quantò Majestatem divinam indignius exasperat; tantò graviora, ac certiora in se devolvit supplicia. Quod ut planum faciam à Spiritu tuo, Christe Assertor, gratiam efflicti exoro.

Partitio.

II. Triplicem infelicitatem, ac infortunium Servator noster reincidenti in peccatum in hodierno Evangelio denuntiat. Primò ubi unus erat diabolus, ibi reiterato peccato intrant agmine uno complures. Secundò ubi fuerat diverforium, ibi evadit patria diaboli. Tertio quod in deterius semper prouat, ac severioribus obnoxium se reddat suppliciis.

§ I.

Primum Epilepsie malum præpotens malevolorum Spirituum dominatus.

III. Quod primum concernit infortunium, & damnum clarè de eo testatur Evangelium præsens: *Tunc vadit, & assumit septem Spiritus nequiores se.*

Luc. II.

Id ut liquidius reddam præmitto triplici ratione quempiam à malo Genio posse mancipari. Imprimis spiritualiter, dum ob crimen quodpiam lethale commissum evadit quadantenus vernaculus juris diabolici, & ejus tyrannidi mancipatur. Subinde corporaliter duntaxat, ut Energumenis, seu exercitatis multis usu venit, quibus citra peccatum divino, inscrutabili consilio, ad eorundem aut exercitium, aut ad aliud gravius malum avertendum, dominatus. Tertio corporaliter, ac spiritualiter simul, quum homo lethali crimine animam polluit, ac idcirco Sathanæ addicitur in corpore, & anima distorquendus; quemadmodum S. Paulus fornicarium illum Corinthiacum tradidit ei divexandum, quatenus castigatus respiceret, & beatitate sempiterna potiretur.

Orig. hom. 8
in Exod.

Præmitto secundò cum Origine dæmones mutuo sese juvare ad exitum nobis creandum, identidem à pluribus unum; inò prout sacra testatur historia, ab integra legione infestante possideri.

Recidivus
à pluribus
obsessus
dæmonibus

Quibus præmissis quæro, quinam sint hi septem deteriores Spiritus in recidivum debacchantes?

IV. Respondet Theophylactus:

Gum quis semel grandi quopiam piaculo se contaminat, unus diabolus intrat, secunda vice alter, tertia tertius, & ita consequenter, non quidem corpus excruciendo, sed quod multò deterius animam possidendo. Colligit id ex contextu sacrorum voluminum, ex quibus liquet post sumptam buccellam panis intrasse Sathanam in Judam. In quem locum scilicet citatur vetustissimus Origenes, quotus ille? primus, an secundus? Et sibi met nodum solvit, dicens: Post primam buccellam primus, si secundam buccellam comedisset, secundus introisset.

Theoph. h. l.

Ioan. 8.

Infelix anima, quæ tales hospites recipis, quid agis? quid meditaris? Male tecum ageretur, si ab uno ejusmodi carnifice vinceretur; quid cum integrum infernum tecum circumfers? Unus avernium tortorum accepta licentia quantopere desæviit in innocentissimum virum, quomodo igitur plures in noxium tuum caput non animadvertent?

Orig. in
Ioan.

V. Respondet secundo Dionysius Carthusianus septenarium poni pro numero multiplici; quasi dicat Dominus; redibit Sathanas expulsus cum cohorte integerrima. Videns enim dæmonium prius ejectum dispositionem hominis, à quo fuerat exturbatus, perversam, accommodatamque sibi; alia dæmonia se nequiora invitat, quatenus densato agmine in illum irruant, validius una depugnatura pro castro tuo. Hi Lemures ad officendum homini accinctissimi promptissime annuunt, ad volantque cum illo; & Numine permittente homine illo

Dion. Carth. h. l.

poti-

potiuntur, Ibi tum primum firmiter
moliuntur præsidium, ibi tyran-
nidis suæ Babylonem condunt;
ibi regnant, ibi perinde ac flamma in
omnem partem spargunt incendium.
Ex corde enim, tanquam ex ipso foco
igneæ spicula vibrant in omnes animæ
facultates, sensusque, graviora profun-
dioraque illaturi vulnera. Inde spargunt
fumentem veneni virorem iram in-
flammati, inde vulnerant jecur, ad il-
licitum impotenter excitaturi Cupidi-
nem, inde splenem feriunt, ad lascivi-
am extimulaturi. Indidem ardentem ja-
ciunt phalaricam in oculos, ut luxurio-
sè, ac curiosè circumquaque intuean-
tur; aures referant, ad excipienda verba
inhonesta, & detractoria; linguam sol-
vunt ad verba calumniosa, mendacia,
blasphemia; gustum ad exquisita fercu-
la, & intemperantiam acuunt; crassa
offundunt nebulas memoriæ, ne vel
Dei, vel minarum, vel beneficiorum
recorderetur; intellectum obtenebrant,
ut amores esse indultos, ultionem, lau-
dabilem dexteritatem; crudelitatem ju-
stitiam arbitretur; voluntatem demum
ad præposteros avaritiæ, libidinis, am-
bittonis affectus inflectit, cogitque.
Prò quanta hæc crudelitas! quanta ty-
rannis!

VI Respondent tertio alii, in sensu
mystico per hos septem Spiritus desig-
nari septem vitia capitalia; quæ multo
nequiora sunt ipso Tartareo vastatore,
& longe gravius nocent homini, quam
officere queant ipsi Lemures Averni.
Ita S. Ambrosius: *Septem Spiritus sunt
septem vitia, quæ quidem & diabolus, &
omnes carnifices, & tyrannos in homine
perdendo longissimè superant. Hi enim se-*

moto peccato parum, aut nihil obesse
possunt, certe auferre salutem nullo
modo queunt. Sciens hoc itaque de-
mon omnes vias scrutatur, quibus ho-
minem in graviora & graviora scele-
ra precipitet.

In hunc finem scite quispiam com-
mentus est, diabolus malitiam sibi
desponsasse uxorem, & ut lolium sem-
per fertilissimè propagatur, ex ea septem
proles puellas procreasse. Harum uni
nomen inditum Superbiæ; alteri Ava-
ritiæ, tertiæ Gulæ, quarta Iræ, quinta In-
vidiæ, sexta Acediæ, septimæ Luxuriæ.
Has jam maturas viro, amicitiam sibi
mortalium conciliaturus, variis procu-
jusque genio despondit. Primam cog-
nomento superbiæ summatis huius
mundi; divitiisque pollentibus, ac
nobilitate generis inclitis copulavit. Et
cum virgines illam summopere depe-
rissent, iis etiam communem reddidit.
Junio paulo Avaritiam Mercato-
ribus, atque circa rerum commutatio-
nem distentis jugavit. Illis inquam, qui
vel usuris dediti, vel fraudibus, vel tri-
plo carius res vendunt, quam mercati
sint. Tertiam inde Gulam Astericidis,
illisque sodalibus denupsit, qui quidquid
integra septimana lucrati sunt instante
die solis totum de coquant. Quartam
Invidiam nempe Opificibus, & grega-
rias artes exercentibus exposuit. Quin-
tam Iracundiam, (contra naturæ leges,
quæ feminas imprimis miles reddide-
re) mulieribus elocavit. Sextam Acediam
dictam studiosis addixit, qui non nisi
recreationibus, lusibus, deambulatio-
nibus delectantur, parentum suorum
sunt prodigii, cerebrum non nisi inanitate
&

*Fabula de
diabolo ma-
litiæ sibi de-
sponsante*

*Demonis
tyrannis*

*S. Ambr. l. 6.
p. in Apoc.*

& vanitate replent. De septima autem teniore Luxuria id consilii cepit, ut nullius quidem propria foret, omnibus autem in sua familia communis. Hac ratione arbitrabatur sese quam plurimas in suam amicitiam pellecturum. Nec callidum versuti Alastoris consilium eventu caruit, innumeros hoc astu cepit, atque ad Tartara præcipitavit.

Vitiorum factus

VII. Ego id unum addo, & contor, num factus quispiam ex ejusmodi matrimonio, seu copula subsecutus? Et invenio, quod copiosissimus. Quippe superbia genuit Jactantiam, ambitionem, Hypocrisim, Præsumptionem, Tumorem, Contemptum aliorum, Pertinaciam, Discordiam, Inobedientiam, Rebellionem. Avaritia enixa est Immisericordiam, Usuram, Fraudulentiam, Mendaciam, Perjurium, Oppressionem pauperum, Simoniam. Invidia parturit Odium, Contumeliam, Convitium, Gula edidit Immunditiam, Ebrietatem. Ira protulit Juramenta, Blasphemiam. Acedia Teporem, Molliem. Somnolentiam, Otium, Tarditatem, Negligentiam, Inconstantiam. Luxuria denique prolem prope innumeram profudit. Ita ubi non ocius contractum cum Sathana dirimitur matrimonium, sine fine vitiorum pullulant capita, sobolefcunt nepotes. *Venit diabolus, & assumit septem nequiores.*

Videat itaque quisquis spurcissimum harum filiarum uvam sibi copulavit, quatenus illico rescindat contractum, ne prole spuria ipsemet ag-

gravatus distabescat, ac perditè pereat. Invigilet ne instar viperæ in parentis viscera dæsevant, aut Furiarum loco in abyssum inferni præcipitem agant. Caveat inquam ab Epilepsia voluntaria, ne diabolus, assumptis septem nequioribus, ipsius præcordia occupet.

§. II.

Alterum Epilepsie spiritus malum.

VIII. Aliud damnium quod Dominus denuntiat Epilepticis est, quod ex hospite, Sathanas evadat Inquilinus; seu hospitem animæ in suam domum, ac possessionem convertat. *Ingressi habitant ibi.* Et ipse diabolus de ea domo tanquam sui iuris facta eurgit: *Revertar in domum meam.* q. d. Satis superque hætenus peregrinatus sum per devia, & invia, per loca sterilia, & arida; jam domum propriam in qua quietus degam, nanciscar: *Revertar in domum meam.*

Quum semel exorbitat homo, tum diabolus primum pedem figit in cordis atrio, ibique hospitatur, dicente Domino: *Cum fortis armatus custodit atrium suum,* tum est indifferens ad manendum, vel migrandum; faciliusque exturbatur. Sed ubi secundo animam alicujus voluptatis illecebra suam reddiderit, habitat ibi, nec tam levi brachio eliminatur. Quippe si nec Hercules contra duos, quid contra septem, imo plures Tartareas potestates elumbis peccatore vincet? Clament contra ejusmodi obsessum Ecclesiastæ, admoneant amici, percillant

Recidrum non facile convertitur

Confes-

Confessarii, inspiret Deus ipse, in calsum recident omnia, ipse petrae instar manebit immobilis, quoniam fortis armatus habitat ibi.

IX. In domibus emptis augustioribus magnates sua stemmata, marmori, aut aeri incisa statuunt, tum ad nominis sui gloriam evulgandam; tum ad indicandum se esse possessores stables earum, nec cessuros eas aliis. Videte quid faciat Sathanas, ut primum & ipse domum splendidam cuiuspiam animæ absoluti prope juris sui reddiderit; & ipse inibi, Philone contestante, (accedente imprimis perversa consuetudine) characterem imprimat; vix unquam serio abolendum. *Habitat ibi. Inibi characteres malitia exarat.*

X. Quid igitur fiet ejusmodi domo? *Requiescent ibi bestia*, ait Isaias Vates, & replebuntur domus eorum draconibus, & pilosi saltabunt ibi, & respondebunt ibi ulula in domibus ejus. O misera anima, ô infelix recidive! ecce quæ te fors manet. Ubi Deus habitabat, ibi nidulabuntur dracones demones, & Faunorum instar insultabunt tibi. Tu autem velut noctua quæpiam inter mille erumnas assidue ingemisces, & exululabis, nec tamen ex cavernis tuis egredieris, ut ad vitam meliorem te recipias. *Requiescent ibi bestia.* Deus à te spretus ipse sua subsidia singularia subtrahet, nec favores tam uberes ultra dispensabit. Nam ut ait Apostolus: *Voluntariè nobis peccantibus, post acceptam notitiam veritatis, jam non relinquitur hostia pro peccatis nostris, terribilis autem quædam expectatio judicii.* Elongantibus

sefe voluntariè à Christo, sive per Apostasiam, sive ut interpretatur Clemens Alexandrinus, per quod vis peccatum lethiferum ægre, aut vix relinquitur hostia pro peccato, qua illud expient, & ad Deum sincere se recipiant. Non quod nullum omnino supersit remedium ad Sathanam exturbandum, & domum Christo reconciliandum; sed quod merita Christi ejusmodi recidivis difficilius applicentur.

X. Hinc acutissime observavit S. Ambrosius, facilius inveniri, qui innocentiam servaverint, quam qui congruenter egerint pœnitentiam. Facilius dari, qui primum liquorem gratiæ in Baptismate haustum minimè profuderint; quam effusum iterato clarum, & limpidum collegerint. Facilius numerari à sagitta lethifera illæsos, quam post vulnus peccati susceptum perfecte, & citra cicarricem sanatos. Facilius decurari posse a micis, qui amicitiæ cingulum nunquam dissuerint; quam qui eundem distantum æquè bellè relaserint. Fucata enim ut plurimum horum assolet esse pœnitentia, & umbratilis dolor, vix infra fauces unquam ad cordis sese demittens penetralia.

XI. Exinde dijudicare pronum est, quam ampliter sibi imponant, qui animæ suæ omnem securitatem pollicentur, & redituros cum ejurato à se Domino in gratiam ubi libuerit, perinde ac si omnia relipiscendi media sui juris essent. Audiant hi Apostolorum intonantem: *Non est volentis, neque currentis, sed miserantis Dei.* Non est inquam tam volentis, aut currentis,

T

quam

S. Clem. Al.
lib. 2. Strom

Innocentia
facilius cu-
stoditur
quam per-
dita recu-
peratur

S. Ambr. lib
7. de pœnit.
c. 20.

Philo.

Hb. 13. 21.

Hb. 10. 26.

*Lud. Molin.
ex S. Aug.
Ench. c. 32.*

quam Dei miserantis, & adjuvantis; gratiæ prævenientis, concomitantis, & subsequæ. Vel ut Molina ex Enchiridio S. Augustini exponit: Non est volentis scilicet velle, neque currentis scilicet currere; sed Dei, qui sua misericordia, & gratia nos excitat ad velle, eique cooperatur. Nam velle etiam nostrum est, sed preparatur, ut velit voluntas à Domino. Et si enim tua voluntas requiratur ad conversionem, (non enim te salvabit sine te, qui te creavit sine te) illa tamen manca est, ad aliquem actum supernaturalem eliciendum, nisi divinæ gratiæ adminiculo adjecta fuerit.

Quantæ igitur dementiæ est eum offendere, citra ejus dexteram nec surgere, nec movere, nec aspirare ad bonum queas? Quanta insania sese in abyssum quampiam præcipitare, ex qua nullis humanis viribus extrahi valeas? Quanta phrenesis, cum solius Numinis auxilio ex eo evaseris, iterato eidem liberrima voluntate immergere se profundo? O peccator, dum tempus est, muta mentem; & ad saniora consilia te recipe. Deus non iridetur, quem centies in misericordia, & in miserationibus multis recipit, tandem justissima inflammatus Nemese repellit.

§ III.

*Tertium Epilepsia moralis
detrimentum.*

XII. Tertium ex Evangelii contextu Relapsus damnus est, quod graviora post se trahat supplicia. Erunt pe-

jora prioribus, nempe ut in culpa, ita & pœna. Quod ut in genere omnibus & singulis dictum est; ita particulari Paralítico illi ad Probaticam piscinam sanitati redonato: Ecce sanus factus es, jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Ex quo loco S. Chryostomus tria corollaria deducit.

*Recidivi
gravius puniuntur*

Ion n. 1.

Primum est hominem illum occupatum fuisse ea ægritudine ob crimen aliquod perpetratum: Admonemur, ait, quod ex peccatis morbi generantur. Unde eidem Dominus: Ecce sanus factus es jam noli peccare, ne nimirum iterato incidas, & gravius plectaris.

*S. Chryost.
h. 37. in Jo.*

Alterum est: Supplicii tempus esse prolixius tempore perpetrati flagitii. Admonemur, subdit, quod verum est, apud gehennam maximum, atque perpetuum esse supplicium. Momento prope peccatum homicidii, aut alius alterius committitur criminis, & tota æternitate non expiatur. Non enim tempore peccata, sed peccantium animo, & ex innata ipsorum malitia judicantur, ac discernuntur. Ipse hydropticus unico forsitan quadrante, aut dimidio peccavit, & totis triginta octo annis multatus est; multandus ultra, nisi Dei benignitas sese interposuisset. Ita brevi peccatum patitur, & longissimo morbi tormento plectitur.

Tertium quod propositum meum concernit est, daturum illum, qui in eadem peccata relabitur pœnas graviores. Qui enim supplicio non fit melior, tanquam stupidus, & contemptor graviora sibi creat tormenta. Jure in eum Dominus sæviote animadvertit flagello, qui funiculis renuit at-

trahi

trahi charitatis, nec virga erudiri correptionis. Eapropter non illum duntaxat infirmum; sed una nos omnes Dominus adhortatur: *Noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Noli peccare post veniam, noli vulnerari post curam, noli sordidari post gratiam, ne acerbiora in te devolvat supplicia. Tantam enim, ait praefatus Pater, pro his, quae post baptismum commisitimus dabimus poenam, quasi & illa revocata sint, ac multo etiam graviorem. Non quod Deum concessae indulgentiae poenitent; sed quod illius bonitate abutamur. Eapropter quod major Dei benignitas extitit erga nos eo saevior erit & ultio.*

XIII. Deprehendit Dominus semel, iterumque, ementes & vendentes in templo, & quantum colligere licet ex S. Joanne principio modestè eos redarguit dicens *Auferite ista hinc, & nolite facere domum patris mei domum negotiationis.* Templum destinatur orationibus, non commerciis, praecipue ad Deum fundendis non profanis colloquiis, & sulurris. Anno postmodum evoluta Christus rediit ad templum, invenitque iterum institores vendentes, & plenas nummulariorum mensas. Sed jam eas tolerare non potuit: *Ejiciebat omnes ementes, & vendentes in templo, & mensas nummulariorum, & cathedras vendentium columbas evertit: Et dicit eis: scriptum est: Domus mea domus Orationis vocabitur, vos autem fecistis eam speluncam latronum.* Quænam hæc metamorphosis? Primum indigitavit eos negotiatores, nunc autem vocat latrones; primum pacatè eos redarguit,

jam vero in furore ex templo exturbat; primum nec nummos, ac merces tangit, jam vero & nummulariorum mensas evertit. Quid obsecro causæ; Illud sane, quia vidit illos secundum sua monita, anno integro in sua culpa perstitisse; idcirco asperius objurgat, & plectit nocentius. Qui enim, praefractè in peccatis perseverat, is tandem eo graviorem in se accersit Domini iram, quo tardior rem.

XIV. Magnus ille secretarius Numinis, intusque S. Joannes inter alia mysteria divinitus sibi concredita; vidit *equum unum pallidum, & qui sedebat super eum nomen illi Mors, & infernus sequebatur eum.* Ex sensu nonnullorum interpretum per Mortem ledentem super equum pallidum intelligitur peccatum; quod sane mors est miserabilis anima. Verum cur illud præpropere sequitur infernus? Si quod vis peccatum illico poena inferni multaretur, quomodo quisque salvus fieret? Divina pietas spatium poenitentiae prorogat; & reditum prodigorum filiorum sæpiuscule in patientia præstolatur. Ut mysterium assequamini notate colorem illius equi; en totus pallidus erat, canis oblitus, inveteratus, Acheronticus. Ah eheu hunc sequitur infernus, quem in senecta ipsa nulla revocare à scelere poterant monita.

XV. His damnationem extremam ore Isaïæ Prophetæ minita datur Dominus dicens. *Va qui trahitis iniquitatem in funiculo vanitatis.*

s. Chryso-
stomus in Acta

Cur Christus,
flagello ex
templo expul-
sit.

Joan. 2. 16.

Matth. 22.
v. 12. 13.

Apo. 6. 8.

Relapsus
damna
Isa. 5. 8.

Væ ait, quod sonat sapissimè ultimum, & inevitabile supplicium, absque ulla spe veniæ. Væ qui ex culpis funem textitis, qui alia peccata aliis adstringitis, qui instar torni eadem continuo rotatis, ex illis funiculum stric-
 Etissimè colligatum elaborantes; qui æmulantes funium artifices culpas in longum protenditis, & per menses, annosque protelatis, culpas culpis intexendo. *Væ vobis quia miserè peribitis,* Nam ut interpretatur S. Hieronymus: *Nō plangit eos, qui peccare cœperint, statimque deserint, sed qui longo funiculo peccata protraxerint.* Non lamentatur Vates supra Novitios peccatores, sed supra Professos. Non minuitur incipientibus peccare; sed trahentibus peccata in funiculis. Primi pietatem sperent, alii supplicium expavescant. Minatur hic Vates illis Christianis, qui ut per prava, & devia in circuitu ambulant; ita in eadem scelera relubricant; qui serpentinis quasi voluminibus currendo, recurrendo, iisdem flagitiis implicantur ad idem malitiæ centrum revertentes; aut instar navis fatiscentis tantumdem parte ex altera aquæ attrahunt, & sordium, quantum ex una fuerit extractum. De his enim enuntiat Apostolus: *Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum cœlestè, & participes facti sunt sancti Spiritus, & prolapsi sunt rursus renovari ad pœnitentiam.* Non quod omnino fieri nequeat, sed quod tam rarò contingat, ut prope impossibile Apostolo visum fuerit. Merito itaque dictum est, *& sunt posteriora deteriora prioribus.* Deteriora, quod homo improbus frequentissimè relapsus

S. Hier. hoc l.

Ab. 6.

in scelera, quo destinavit tempore se resurrectorum ad pœnitentiam non amplius, aut vix amplius resurgas.

Epilogus.

XVI. Hos quicumque ii sunt moneo & adhortor per pretiosissima redemptionis nostræ pignora, per animæ ipsorum salutem, tanto impendio accuratam, per quidquid carum, & sacrum, quatenus serio respiscant, animumque contra vitia quævis obfirmant, ne fiant novissima ipsorum pejora prioribus.

Statuant sibi ob oculos Exemplar illud veræ pœnitentiæ, Sanctam inquam M. Magdalenam, de qua Dominus septem, Spiritus nequam profligavit.

DMagdalena propositum quale

Recenset de ea D. Cyprianus, id, respiscendo, in animo suo decretum firmius ac in silice insculpsisse: *Si totam faciem meam ferream, & aneam non reddidero, salvari ex turpi inundatione lascivie meae non potero.* O verè laetum! ô verè firmum! ô verè adamantinum animum! Illa quæ ante ambiebat in alabastrum, in gemmas, in margaritam transformari, jam gestit inexpectata metamorphosi in metallum durissimum transmutari. *Si totam faciem &c.* Illa quæ curas, studiaque omnia eò direxerat, ut cuticula ad instar auri effulgeret, Splendida, & incrustata, amassis placitura; jam mutat vota, ardetque aurum hoc in æs refingi, teneritudinem in ferrum, splendorem formæ in æruginem converti. *Si faciem meam &c.* Illa quæ prius tota quanta cerea exti-

D. Cyp.

est

tit, facilisque in vitia flecti, jam gestit in sypilum aut ferream columnam recudi. *Si totam faciem meam &c.* Quorsum hoc? Non aliud quam ne respectibus ullis subinde à proposito abduceretur; ut ferri instar constans subsisteret, nec vi ulla, aut ullis illecebris abripi sineret. *Si faciem meam &c.* Si oculi mei etiamnum scintillabunt, si huc atque illuc rotabuntur; si lingua itidem, quasi in funda girabitur; si inflammaverit rotam nativitatatis, si instar gladii ancipitis acuetur; si pedes festini ad saltum, ad choreas, ad declinandum per Semitas obliquas; *non potero salvari.* Ferreum, æneum, adamantinum habeam pectus necesse est, si salva esse intendo. Facile læditur, traicitur, & perit, quisquis præcordia sua constantiæ clipeo non obfirmaverit. *Si totam &c.* Hoc propositum obstericabatur saluti ipsius, hoc sanctitati, hoc perfectioni. Hoc effecit, ut aliis recedentibus, & deficientibus ab amore, ipsa intensius inflammaretur, ac proficeret. Hoc ipsam ut in hac vita

stabilem, ita de futura reddidit securam. *Si totam faciem meam &c.*

Quod hæc beatissima pœnitens sibi altè impresserat, id ipsum tibi ò peccator infixum sit: Si totam faciem meam ferream, & quasi æneam non reddidero, salvari non potero. Temet, temet decipis, quamdiu Prothei instar formas quaslibet, etiam absurdissimas induis. *Si totam faciem &c.* Salus enim non tam in inchoata pœnitentia, quam in perseverantia consistit. Bene multos, quos primordia ad cœlos usque provexisse videbantur, inconstantia ad barathrum inferni egit præcipites.

Itaque si salutis vestræ consultum sitis faciem ferream ad vertum vitia induite, propositumque tam firmum concipite, ut malitis satius de vita periclitari, quam deliberato animo à Deo vosmet sequestrare, & capitali vestro hosti adherere. Ita fiet ut novissima vestra non fiant deteriora sed

meliora prioribus.

Amen.

¶

CON-